

РЕШЕНИЕ

№ 4309

гр. София, 30.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 22.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилка

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **1715** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 203 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по исковата молба на [фирма], ЕИК[ЕИК] срещу Агенция по вписванията. Претендира се обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 1007.50 лв., от които 7.50 лева - направени разноски за държавна такса и 1000 лева - платено адвокатско възнаграждение, направени в производството по обжалвана на отказ № 20200109174358-2/15.01.2020 г., отменен с решение № 156/22.01.2020 г., постановено по търг. дело № 125/2020 г. по описана Софийския градски съд. Претендират се разноски в настоящото производство.

Ответникът - Агенцията по вписванията в депозирания по делото писмен отговор оспорва исковата претенция по основание и размер. Счита, че искът е неоснователен, защото вредите се претендират от направените разноски в производството пред съда, а не от отказа да се впишат определени обстоятелства. Става въпрос за охранително производство, като съгласно чл. 541 от ГПК разноските са за сметка на молителя, включително и тези пред съда. Поради това се изключва възможността за претендирането на отговорност за тяхното заплащане. Претендира се отхвърляне на иска като неоснователен. Алтернативно, прави възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК, като моли размера на вредите да се намали до минимално установения с оглед фактическата и правна сложност на делото в съответствие с Наредба № 1 от 2004 г. за

минималните размери на адвокатските възнаграждения, регламентираща заплащането на охранителни производства. Претендира разноски. Прави възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК.

Представителят на Софийската градска прокуратура изразява становище за основателност и доказаност на исковата молба, но намира размера на претендираното възнаграждение за прекомерен и моли същото да бъде намалено до размера, установен в Наредба № 1/2004 г.

Административен съд София - град, след като обсъди доводите и възраженията на страните и прецени събраните и приети по делото доказателствата по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК, приема за установено от фактическа страна следното:

С отказ № 20200109174358-2/15.01.2020 г. по заявление А4 вх. № 20200109174358/09.01.2020 г., издаден от длъжностно лице по вписванията при Агенция по вписванията е отказано вписване в Търговския регистър на промени по партидата на [фирма]. Отказът е отменен с решение № 156/22.01.2020 г., постановено по търг. дело № 125/2020 г. по описа на Софийския градски съд и е указано на Агенцията по вписванията да приложи чл. 22, ал. 5 от ЗТРРЮЛНЦ по отношение на подаденото заявление. Решението е окончателно.

Като доказателство по настоящото производство е прието за послужване търг. дело № 125/2020 г. по описа на Софийския градски съд. В кориците на делото е приложено пълномощно и договор за правна защита и съдействие, сключен между Д. А. Д. в качеството ѝ на управител на [фирма] и адв. В. Х. за изготвяне и подаване на жалба против отказ № 20200109174358-2/09.01.2020 г. Договорено е възнаграждение в размер на 1000 лева, като изрично е посочено, че същото е платено в брой при подписване на договора. По делото е приложено и преводно нареждане за заплатена държавна такса в размер на 7.50 лева.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Исковата молба е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Приложимостта на производството по ЗОДОВ в настоящия случай е установена с определение № 6253/28.05.2020 г., постановено по адм. дело № 3859/2020 г. по описа на Върховния административен съд, III-то отделение, поради което и преценката за допустимост и основателност на исковите претенции следва да се извърши съобразно критериите, установени в този закон.

В чл. 204 от АПК са предвидени предпоставките, при които исковете за обезщетения за вреди причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица са допустими за разглеждане. Съгласно ал. 1 на чл. 204 от АПК, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени от незаконосъобразен властнически акт, е той да бъде отменен по съответния ред, т.е. изисква се предварителното установяване по предвидения от закона ред на незаконосъобразността на акта със съответен влязъл в сила акт – решение, преди да се пристъпи към производството по чл. 203 и следващите от АПК по претендирането на вреди.

Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая това е Агенцията по

вписванията, която е юридическо лице на бюджетна издръжка, в състава на която е длъжностното лице, издало отменения отказ.

В чл. 4 от ЗОДОВ е уреден материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към граждански закони (§ 1 от ЗР на ЗОДОВ). В този смисъл искът по глава XI от АПК се основава на фактическия състав на непозволеното увреждане и за да възникне право на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки: 1. незаконосъобразен акт /отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен - чл. 204, ал. 3 от АПК/, или незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод на административна дейност /което се установява от съда, пред които е предявен искът за обезщетение – чл. 204, ал. 4 от АПК/; 2. вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени ли неимуществени/; и 3. причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие и бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

В настоящия случай претенцията за обезвреда произтича от отмяна на отказ № 20200109174358-2/15.01.2020 г. по заявление А4 вх. № 20200109174358/09.01.2020 г., издаден от длъжностно лице по вписванията при Агенцията по вписванията с решение № 156/22.01.2020 г., постановено по търг. дело № 125/2020 г. по описа на Софийския градски съд.

В чл. 28, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ изрично е предвидено, че Агенцията отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията, по реда на ЗОДОВ. Налице е акт, издаден в регистърно производството с охранителен характер - едностранно и безспорно, целящо да осигури съдебно съдействие на търговци за обявяване на подлежащи на обявяване актове, но актът, издаден в това производство, е приравнен от законодателя на административен, доколкото вредите от незаконосъобразността му се претендират по реда на чл. 1 от ЗОДОВ. Действително, отказът за обявяване на представен акт в Търговския регистър не е административна дейност и не се осъществява от административен орган в изпълнение на нормативно възложени му правомощия, но същият е приравнен на административен акт по силата на чл. 28, ал.2 от ЗТРРЮЛНЦ. Следователно, налице е първата предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ: отменен по съответния ред акт, приравнен на административен акт.

Следващата предпоставка за възникване на правото на обезщетение в хипотезата на чл. 1 от ЗОДОВ е наличието на вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени или неимуществени/. В случая тази предпоставка същото е налице, доколкото имуществената сфера на ищеца се е намалила със сумата, заплатена като адвокатски хонорар и държавна такса в съдебното производство по обжалване на властническия акт. Размерът на претърпените вреди е доказан. Видно от доказателствата, приложени по търг. дело № 125/2020 г. по описа на Софийския градски съд ищецът е упражнил правата си посредством упълномощен от него адвокат с нарочно пълномощно от 15.01.2020 г., за което е заплатил адвокатско

възнаграждение в брой при подписването на договора за правна защита и съдействие в размер на 1000 лева. Заплатена е и дължимата се държавна такса в размер на 7.50 лева. Така заплатеното адвокатско възнаграждение и държавна такса представляват имуществена вреда, която следва да бъде обезщетена чрез уважаване на предявения иск по чл. 1, ал. 1 от АПК. В този смисъл решение № 707 от 17.01.2019 г. по адм. д. № 9828/2018 г., III отд. на ВАС.

По отношение на третата предпоставка за възникване на правото на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, следва да се има предвид, че причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията, реалната възможност от увреждане и тази реална възможност е превърната в действителност по друга причина. В случая е налице именно такава връзка. Действително, съгласно чл. 25 от Закона за адвокатурата, адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл.40, ал.2 от ЗА/ - договор за правна защита и съдействие, който по своя характер е договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание консултация и процесуално представителство при обжалване на посочения отказ на Агенцията по вписванията. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване му пред съда е израз на нормалната грижа на засегнатото лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл. 36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издаденият отказ на ответника и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно, за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразния отказ на ответника. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отменения като незаконосъобразен отказ, да не е причинно-следствена.

С оглед на изложеното, настоящият съдебен състав намира за основателна и доказана исковата претенция за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди от незаконосъобразен властнически акт.

По отношение размерът на дължимото се обезщетение, настоящият съдебен състав намира следното:

В писмения си отговор ответникът е направил възражение за прекомерност на заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение по търг. дело № 125/2020 г. по описа на Софийския градски съд. В съответствие с мотивите към Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. на ВАС по т. д. № 2/2016 г., ОСС, I и II колегия, възражението по чл. 78, ал.5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона – „справедлив и обоснован“. Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства

в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Съдебната практика приема, че възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение е допустимо. В случая, видно от договора за правна защита и съдействие, приложен по търг. дело № 125/2020 г. по описа на Софийския градски съд, ищецът е договорил и заплатил на упълномощения адвокат възнаграждение в размер на 1000 лв. В мотивите на цитираното по-горе Тълкувателно решение № 1/15.03.2017 г. на ВАС, е отбелязано, че съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата (ЗА) - да е "обоснован и справедлив", тоест да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството. Съгласно чл. 11 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за обжалване на отказ за вписване в Агенцията по вписванията или друг регистър минималното адвокатско възнаграждение е 200 лв., а когато жалбата се разглежда в открито заседание – 300 лв. В случая жалбата е разгледана в закрито заседание при минимална фактическа и правна сложност на спора. Поради това претендираният размер на обезщетението от 1000 за платено адвокатско възнаграждение следва да бъде намален до минималния размер на адвокатските възнаграждения в тези случаи, а именно – 200 лв.

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ своевременно направеното от ищеца искане за присъждане на разноски по делото следва да бъде уважено. Претендираните разноски са в размер на 525 лева, от които: 500 лева - адвокатско възнаграждение и 25 лева - държавна такса. С оглед своевременното възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК на пълномощника на ответника размерът адвокатското възнаграждение следва да бъде намален до нормативно установения минимум в чл. 8, ал. 1 във връзка с чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/09.07.204 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Предвид изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА по иска с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ Агенцията по вписванията да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя Д. А. Д. обезщетение за имуществени вреди в размер на 207.50 /двеста и седем/ лева.

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя Д. А. Д. разноски по делото в размер на 225 лева.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ:

